

© KRIS THELEMANS

DE JUISTE ENERGIE OP HET JUISTE MOMENT

Nu er, sinds het wegvallen van het melkquotum, geen limiet meer staat op het aantal liters dat een melkveehouder mag leveren, ligt de focus op zo veel mogelijk liters produceren met hetzelfde aantal koeien. Dat kan op verschillende manieren. De snelste weg is de optimalisatie van het rantsoen. – *Luc Van Dijk*

Vroeger kwam het er als melkveehouder op aan je quotum vol te melken tegen een zo laag mogelijke kostprijs. Het was bijvoorbeeld soms voordeliger om een quotum van 400.000 l vol te melken met 50 koeien in plaats van met 40. Reden is dat die 50 koeien, voor een gegeven productieniveau, minder intensief en op een goedkopere manier gevoerd konden worden met bedrijfseigen voeders. Als je de productiviteit per koe toch zou opdrijven, en dus met minder koeien je quotum vol kan melken, dan zou een deel van de stal leeg komen te staan en zou het eigen ruwvoeder mogelijk niet optimaal benut worden, wat ook niet de bedoeling was.

Vandaag is het aantal liters niet meer beperkend en moet het je betrachting zijn om alle beschikbare koeplaatsen te benutten en zo veel mogelijk liters te produceren per koeplaats. Er zijn kortweg

2 manieren om de productiviteit van een koe op te drijven. Een eerste manier met onmiddellijk resultaat is een optimalisatie van het rantsoen. Een andere optie met effecten op langere termijn is een verbetering van het bedrijfsmanagement en de genetica. Hier ligt ook een uitdaging voor onze melkveebedrijven.

Juister voederen

Bij een rantsoenoptimalisering blijft de omgeving rond de koe min of meer gelijk. Het werk voor de veehouder blijft gelijk. De beperkingen uit hoofde van de regelgeving blijven dezelfde. De meeste kosten blijven gelijk. De voederkosten zullen stijgen maar het uitgangspunt is dat de baten groter zijn dan de kosten. "Alles wordt in functie gesteld om dit te bereiken", zeggen verkoopleider rundvee Koen Vanhooydonck en nutritionist Sabien Vermaut van Aveve Veevoeding. "Als de

kosten van het extra krachtvoeder lager zijn dan de winst die je haalt uit meer liters (meet)melk, dan stijgt het voersaldo. Dat is wat telt voor de boer. Zeker bij een lage melkprijs moet een koe meer liters geven om hetzelfde inkomen per koe te kunnen halen."

Het genetisch potentieel om meer te produceren is er veelal. Natuurlijk moet de koe gezond en in goede conditie gehouden worden en moet de vruchtbaarheid op peil blijven. "Het gaat vaak niet alleen om meer kilo's krachtvoeder", legt Sabien Vermaut uit. "Het gaat ook om de juiste keuze van het beste krachtvoeder op het juiste moment volgens het lactatiestadium en volgens het productieniveau. Het komt erop aan de balans in evenwicht te houden. Alles wat vroeger al belangrijk was, wordt nog belangrijker: om te beginnen de kwaliteit van het ruwvoeder. Een koe kan maar beperkt

voeder opnemen. Om meer melk te geven moet dat volume sterker geconcentreerd zijn in energie en eiwit. Op basis van goed ruwvoeder in combinatie met krachtvoeder zal de koe morgen meer melk geven." Naast de productie zijn de gehalten eiwit én vet ook van belang. Een hoog vetgehalte wordt niet meer afgestraft sinds de afschaffing van het melkquotum. Het is zaak niet alleen de liters te doen stijgen maar evengoed de gehalten op peil te houden of te doen stijgen, met andere woorden meer meetmelk te produceren. Meetmelk is een kengetal dat de melkproductie uitdrukt, gecorrigeerd voor de gehalten.

Voederefficiëntie

De voerefficiëntie (VE) is een bijkomende tussentijdse parameter waarmee we de productie kunnen bijsturen. Deze geeft aan hoeveel kilo's meetmelk (= vet- en eiwitgecorrigeerde melk) er met een

.....
Een verhoging van de voerefficiëntie betekent meer melk met hetzelfde rantsoen.
.....

gegeven aantal kilo's opgenomen droge stof (ruwvoeder en krachtvoeder) geproduceerd worden. We kunnen de VE nu continu opvolgen en zo de bedrijven korter opvolgen. De VE is een goed vergelijkbaar getal en wordt berekend op het niveau van heel de lacterende vee-stapel.

Een verhoging van de VE betekent meer melk met hetzelfde rantsoen. Het getal zegt iets over de productie in functie van het opgenomen volume, niet over de kostprijs. Hoe beter de kwaliteit en de concentratie van het voeder, hoe hoger de productie met hetzelfde voeder. Het belang om de opname en de kwaliteit van het ruwvoer te kennen neemt nog toe. Het probleem bij rundvee is dat we dat vaak niet precies weten. Goede instrumenten zijn een goede kuilanalyse op ons laboratorium en het meten van de voederopname (voedermengwagen met weeginstallatie, restvoer meten). VE is gemakkelijker te hanteren dan het voersaldo (verschil tussen melkopbrengsten en voederkosten) omdat deze parameter niet fluctueert met de prijzen van de melk en de kostprijs van het voeder. Veehouders zijn ondertussen vertrouwd met het begrip en gaan op die basis nadenken waar en hoe ze kunnen sturen en bijsturen. Ze maken de switch van de

kostenzijde naar de opbrengstzijde (omschakeling van noemermanagement naar tellermanagement).

Kennis

Hoe kan de melkveehouder zijn koe zo veel mogelijk melk doen geven op een zo economisch verantwoorde manier? Koen Vanhooydonck: "Aveve heeft alle kennis in huis om daar een goed antwoord op te geven. De veehouder koopt met zijn voeders ook kwaliteit en kennis. De commercieel verantwoordelijken van Aveve Veevoeding zijn meer adviseurs dan verkopers. Via rantsoenoptimalisatie koppelen zij de bedrijfseigen voeders aan het gepaste krachtvoeder. Aveve heeft in zijn gamma mengvoeders voor iedere situatie een gepast aanbod. Het komt erop aan een voeder aan te bieden dat zo dicht mogelijk bij de behoefte en de cyclus van de koe zit. Het rantsoenberekeningsprogramma is de leidraad.

tijdperk werd er hier en daar bespaard op de hoeveelheid krachtvoer. Dit is vandaag niet meer aan de orde. De basis voor een goede melkproductie blijft voldoende krachtvoer. Aveve gaat hierin nog een stap verder en hecht niet alleen belang aan de hoeveelheid maar ook aan de soort. Hoe productiever de koeien, hoe groter de negatieve energiebalans kan zijn en hoe meer glucogene energie ze moeten kunnen opnemen bij de opstart van de lactatie. Aveve heeft hiervoor een eigen energiewaarde ontwikkeld, namelijk Gluco. De basis voor een goede opstart zijn de lactatiestarters van het OptiMilk-gamma van Aveve die veel glucogene energie bevatten. Maar het is ook zaak om de gehalten te ondersteunen. Glucogras nr. 9 is een evenwichtig en hoogenergetisch krachtvoeder dat de productie én het melkvet stimuleert. Het bestaat uit een specifieke grondstoffenkeuze én extra pensbestendig vet. Deze

Verkoop leider rundvee Koen Vanhooydonck van Aveve Veevoeding en nutritionist Sabien Vermaut: "Het komt erop aan een voeder aan te bieden dat zo dicht mogelijk bij de behoefte en de cyclus van de koe zit. Aveve heeft voor iedere situatie een gepast aanbod."

Iedere koe moet op het juiste moment de juiste soort energie krijgen. Dat is niet alleen nodig voor een goede productie maar ook voor andere belangrijke aspecten, in het bijzonder voor de vruchtbaarheid. Hoe de lactatie opstart is belangrijk, maar evenzeer de persistentie en hoe de koe uit de droogstand komt."

Basis aanvullen met specialiteiten

Een koe kan maar veel melk produceren op voorwaarde dat ze ruwvoeder krijgt van een goede kwaliteit, maar ook voldoende krachtvoer. Tijdens het quotum-

pensbestendige vetten verstoren de penswerking niet en brengen veel energie aan. Als aanvulling op een lactatiestarter kan Glucogras de meetmelk verder opdrijven.

Hoogproductieve koeien komen al gauw in nood met de voorziening van methionine, een van de essentiële aminozuren voor de productie van melkeiwit. Bij een goed uitgebalanceerd rantsoen kan een aanvulling met beschermd methionine het eiwitgehalte ondersteunen. Aminostar nr. 458 is een eiwitkern met extra toevoeging van pensbestendig methio-

Vandaag is het aantal liters niet meer beperkend en moet het je betrachting zijn om alle beschikbare koeplaatsen te benutten en zo veel mogelijk liters te produceren per koeplaats.

nine. Deze kern kan ook in de fabriek in het krachtvoeder worden ingemengd. Om de persistentie na de piek te verhogen is er de specialiteit Linex nr. 10 op basis van hittebehandeld lijnzaad en veel onverzadigde vetten. Eén tot 2 l per dag meer melk, dat maakt al snel 300 tot

600 l meer per lactatie. Ook deze korrel kan je inmengen met andere mengvoeders. Het OptiMilk-robotgamma RoboXX is speciaal ontwikkeld voor robotbedrijven. Er is bijzondere aandacht gegeven aan de kwaliteit van de korrel zodat de koeien

graag naar de robot komen. Het is verrijkt met het vitamine biotine. Dat is goed voor de klauwen maar het effect op de melkproductie is minstens even interessant: na 2 tot 3 weken gebruik zien we al een effect op de productie. Biotine kan ook aan de andere krachtvoerders worden toegevoegd onder vorm van Podomix nr. 456 .

Aveve kan voor elke veehouder de gepaste mengeling maken volgens zijn behoefte ... en volgens zijn visie. In zijn fabriek kunnen alle gekorrelde voeders heel flexibel, in gelijk welke verhoudingen, gemengd worden. Zo kan bijvoorbeeld een veehouder met één silo ook zijn gewenste mengeling bestellen. Hetzelfde principe geldt voor het mengen van eiwit- en energiemixen. Verder beschikt Aveve over een assortiment skt-mixen waarbij sojaschroot, koolzaad-schroot en tarwe in alle verhoudingen kunnen worden verkregen, al dan niet aangerijkt met vitaminen en mineralen. Het is de klant die wikt en beschikt. ■